

процесах (хімічна галузь, фармвиробництво, атомна промисловість, виготовлення вибухових засобів). Активно застосовуються професійні обліки (своєчасна рання діагностика до клінічних форм та інтоксикації), лікувально-профілактичне харчування, що долучає страви насичені вітамінами, мікроелементами.

Висновки. Таким чином, існує чітке розуміння суті професійних отруень, їхньої виробничої специфіки, диференціації, превентивних заходів профілактики. Засоби попадання до організму отруйної речовини носять сталий характер і окреслюються такими шляхами як ін'єкційні, дихальна система, шлунково-кишковий тракт, слизові оболонки, шкіра, кон'юктива.

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПВП МАРКИ KOLLIDON® CL-M ЯК ДОПОМІЖНОЇ РЕЧОВИНИ У СКЛАДІ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФІТООЛІВЦІВ

Хохлова Л. М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра заводської технології ліків

ztl@nuph.edu.ua

Вступ. У стоматологічній практиці для лікування запальних захворювань пародонту і слизової оболонки порожнини рота застосовують препарати у вигляді різних лікарських форм: рідких, твердих, м'яких, під тиском. Втім на сьогоднішній день стрімко набуває популярності нова перспективна лікарська форма для застосування у стоматології – медичні олівці, у тому числі такі, які містять як АФІ рослинні засоби.

Метою нашої роботи виявилось дослідження можливості використання ПВП марки Kollidon® CL-M як допоміжної речовини у складі стоматологічних фітоолівців.

Методи дослідження. На підставі літературних відомостей були відібрані активні та допоміжні речовини для виготовлення стоматологічних олівців: олійні екстракти полину та звіробою, масло какао, емульгатор Т-2, пентол. При виконанні роботи були використані сучасні фізико-хімічні, структурно-механічні та біофармацевтичні методи досліджень.

Результати дослідження. Оскільки стоматологічні олівці передбачається застосовувати у порожнині рота, необхідно забезпечити постійну доставку діючих речовин до запалених і уражених ділянок ясен та утримання фітоолівців протягом певного проміжку часу на слизовій оболонці ротової порожнини. Встановлено, що при нанесенні олівця зазначеного складу на слизову оболонку у ротовій порожнині відчувається гіркота, що пов'язане з наявністю у складі олійного екстракту трави поли-

ну. Це викликає гіперсекрецію слини у порожнині рота, сприяючи вимиванню діючих речовин фітоолівця і зниженню його ефективності. Отже, для подолання цих небажаних явищ до складу фітоолівців було вирішено включити Kollidon® CL-M з метою підвищення ступеню вивільнення АФІ з лікарського препарату та покращенню його адгезійних і коригуючих властивостей.

Висновки. Досліджено можливість використання Kollidon CL-M як допоміжної речовини у складі стоматологічних фітоолівців з олійними екстрактами звіробію та полину. Досліджується вплив Kollidon CL-M на підвищення ступеню вивільнення АФІ та покращення адгезійних і коригуючих властивостей фітоолівців., враховуючи особливості їх застосування.

УДК 615.451.16

**ДОСЛІДЖЕННЯ ФІТОХІМІЧНОГО СКЛАДУ ТА ФАРМАКОЛОГІЧНИХ
ВЛАСТИВОСТЕЙ СУХОГО ЕКСТРАКТУ КОШИКІВ
СОНЯШНИКА ОДНОРІЧНОГО (*Helianthus annuus* L.)**

Моєн Ф. Дабахнед, Калько К. О., Березняков А. В.

Соколова О. О., Деримедвідь Л. В., Гонтова Т. М.

Близькосхідний університет, м. Амман, Йорданія

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

moeem_dabanheh2006@hotmail.com

Вступ. Удосконалення терапії захворювань гепатобіліарної системи з холестатичним синдромом за допомогою фітопрепаратів є актуальним питанням сучасної експериментальної та клінічної фармакології.

Метою даної роботи стало дослідження фітохімічного складу сухого екстракту кошиків Соняшника однорічного (*Helianthus annuus* L.) (СЕКСЗ) та його позитивного впливу на процеси жовчоутворення та жовчосекретування за умов комплексного експериментального ураження печінки тетрахлорметаном в комбінації з алкоголем.

Матеріали та методи. Модельну патологію відтворювали введенням щурам 50 % олійного розчину тетрахлорметану (підшкірно в дозі 0,4 мл/100 г) і 40 % розчину етанолу (внутрішньошлунково в дозі 1,3 мл/100 г). Досліджуваний СЕКСЗ застосовували в лікувально-профілактичному режимі в дозах 15, 25, 50, 75 та 100 мг/кг. Вплив СЕКСЗ оцінювали за зміною жовчоутворювальних (вміст жовчних кислот (ЖК) та холестеролу) та жовчосекреторних (швидкість секреції жовчі (ШСЖ) процесів за умов патології.

Результати. Введення досліджуваного СЕКСЗ в дозах 75 та 100 мг/кг сприяло зростанню ШСЖ в 1,7 та 1,5 разу ($p < 0,05$) відповідно. В цих же дозах під дією СЕКСЗ спостерігалася нормалізація синтезу ЖК та холестеролу в печінці: вміст ЖК зростав в 1,4 разу ($p < 0,05$) у обох випадках, а вміст холестеролу в 1,7 разу доза СЕКСЗ – 75 мг/кг та в 1,5 рази при застосуванні дози СЕКСЗ – 100 мг/кг. Ймовірно жовчосинтетична та жовчогінна дія досліджуваного екстракту зумовлена флавоноїдами (кверцетрин) та кумариновим глікозидом скополіном, що входять до його складу, а експериментально ефективна доза СЕКСЗ зна-